

СЕМЕНЕНКО

Інна Максимівна
isemenenko@ukr.net

УДК 338.001.36:327.7

ДІЯЛЬНІСТЬ ООН ЗАДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЛУГАНСЬКОЇ
ОБЛАСТІACTIVITIES OF THE UN FOR LUGANSK REGION SUSTAINABLE
DEVELOPMENT

к.е.н., доцент, завідувач
кафедри економіки і
підприємництва,
Східноукраїнський
національний університет
імені Володимира Даля

Стаття присвячена дослідженню діяльності агенцій ООН та організацій, які входять до її структури, задля сталого розвитку Луганської області. Визначено основні напрями діяльності агенцій ООН, які працюють у Луганській області. Встановлено їх відповідність конкретним цілям сталого розвитку.

Статья посвящена исследованию деятельности агентств ООН и организаций, входящих в ее структуру, для устойчивого развития Луганской области. Определены основные направления деятельности агентств ООН, работающих в Луганской области. Установлено их соответствие конкретным целям устойчивого развития.

The article examines activities of the UN agencies and organizations, which are the part of its structure, which contribute to sustainable development of Luhansk region. The main directions of activity of UN agencies operating in Luhansk region are determined. Their correspondence with specific sustainable development goals is established.

Ключові слова: сталий розвиток, ООН, агенція, організація, напрям діяльності

Ключевые слова: устойчивое развитие, ООН, агентство, организация, направление деятельности

Keywords: sustainable development, the UN, agency, organization, direction of activity

ВСТУП

Сталий розвиток є концепцією, до якої схиляються майже всі країни світу. Перехід на шлях сталого розвитку та досягнення поставлених цілей сталого розвитку є першочерговим завданням для світової спільноти. Для сприяння цьому сьогодні в галузі сталого розвитку працюють значна кількість міжнародних організацій, які спрямовують свою діяльність саме на окреслені проблеми.

Організацію Об'єднаних Націй (ООН) можна сміливо назвати головною всесвітньою організацією, яка здійснює діяльність задля сталого розвитку всього світу. Саме ООН проводила Конференції з навколишнього середовища та розвитку та Саміти зі сталого розвитку у різних країнах світу, на яких зауважувалося питання сталого розвитку та розглядався зв'язок між економічним зростанням і навколишнім середовищем разом із соціально-економічними проблемами, проводило сесії Генеральної асамблеї, на яких були ухвалені 8 цілей розвитку тисячоліття та 17 цілей сталого розвитку тощо [1].

До системи ООН, зокрема, в Україні входять різні установи, фонди і програми: Всесвітня продовольча програма, Всесвітня організація охорони здоров'я, Дитячий фонд ООН, Програма розвитку ООН, Програма волонтерів ООН, Програма "ООН-Жінки", Продовольча та сільськогосподарська організація, Міжнародне агентство з атомної енергетики, Міжнародна фінансова корпорація, Міжнародна організація праці, Міжнародний валютний фонд, Міжнародна

організація з міграції, Об'єднана Програма ООН з ВІЛ/СНІДу, Офіс з координації гуманітарних ситуацій, Управління Верховного комісара ООН у справах біженців, Управління ООН з наркотиків та злочинності, Світовий Банк, Фонд народонаселення ООН [2]. Кожна із зазначених організацій та фондів має своє окреслене коло проблем та напрямів діяльності. Оскільки цілі сталого розвитку є досить поширеними і охоплюють майже всі головні проблеми розвитку людства, то можна відзначити, що кожний фонд здійснює свій внесок у досягнення цілей сталого розвитку в Україні.

МЕТА РОБОТИ полягає у дослідженні роботи агенцій ООН та організацій, які входять до її структури, задля сталого розвитку України та її регіонів.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Інформаційною основою роботи є дані ООН та організацій, які входять до її структури, 17 цілей сталого розвитку та завдання цілей. При проведенні дослідження використано аналіз, синтез, методи порівняння, узагальнення, проведення аналогії. При аналізі відповідності діяльності агенцій ООН цілям сталого розвитку були порівняні напрями діяльності і конкретні проекти/заходи агенцій із завданнями, які входять до кожної цілі сталого розвитку.

РЕЗУЛЬТАТИ

Важливість діяльності ООН у всьому світі є безперечним. Саме ООН привернуло увагу до глобальних

проблем людства, і завдяки цій організації були створені цілі сталого розвитку, які стали ключовими орієнтирами для більшості країн світу. В Україні є представництво ООН, яке спрямовує свою роботу на забезпечення миру та перетворень в країні. Воно виокремлює 4 основних напрями, за якими здійснюються всі програми та проекти:

- гуманітарне реагування;
- відновлення, стабілізація та реабілітація регіонів України;
- підтримка довгострокових загальнонаціональних реформ управління;
- консультування та надання допомоги урядові України у виконанні рекомендацій механізмів ООН з прав людини [2].

Крім того, представництво ООН активно займається просуванням цілей сталого розвитку, та навіть створило окремий веб-сайт, який розкриває проблематику цілей, відповідні заходи, що здійснюються або плануються до здійснення, та ступінь досягнення поставлених завдань цілей. Активно здійснюється просвітницька робота та підтримуються робота з молоддю та освітніми установами [3].

Як вже було зазначено, у структурі ООН існує багато організацій і фондів, які здійснюють свою діяльність на території України і сприяють переходу країни на шлях до сталого розвитку. Проте, не всі вони представлені в Луганській області. Зокрема, відсутні такі організації, як Світовий Банк, Управління ООН з наркотиків та злочинності, Об'єднана Програма ООН з ВІЛ/СНІДу, Міжнародний валютний фонд, Міжнародне агентство з атомної енергетики, Міжнародна фінансова корпорація, Міжнародна організація праці. Очевидно, що вони працюють на рівні держави і мають відповідні угоди, якими можуть керуватися органи державної та місцевої влади. Такі організації, як Дитячий фонд ООН (UNICEF), Продовольча та сільськогосподарська організація (FAO), Волонтери ООН в Україні, Програма "ООН-Жінки", мають представництва у м. Краматорськ Донецької області, але їх діяльність охоплює у тому числі Луганську область. Інші організації та агенції ООН представлені у м. Северодонецьк Луганської області. Розглянемо їх діяльність.

Окрему увагу з цього переліку слід приділити Програмі Розвитку ООН (ПРООН) – агентству ООН, що концентрується на питанні розвитку. Мета ПРООН є підтримка країни "на шляху сталого людського розвитку". Головні напрями проектів це розбудова миру та відновлення; демократичне врядування; екологія та енергетика. Але саме 17 цілей сталого розвитку є в основі фінансування та формування політики ПРООН [4]. ПРООН активно співпрацює з державними і місцевими органами влади, освітніми і науковими установами, громадськими організаціями і громадами, впроваджуючи спільні проекти або надаючи інформаційну, фінансову, технічну допомогу. Проекти і заходи ПРООН задля сталого розвитку Луганської області включають декілька крупних напрямів: Програма відновлення та розбудови миру, Демократичне врядування, Екологія та енергетика, - кожна з яких також включає різні проекти. Ці проекти мають різну

спрямованість і сприяють досягненню всіх 17 цілей сталого розвитку.

Всесвітня продовольча програма надає продовольчу допомогу найбільш уразливим групам населення, які потребують допомоги. Серед цих груп є внутрішньо переміщені особи (ВПО), які вимушені були змінити місце свого проживання в результаті конфлікту в Луганській та Донецькій областях. З 2014 по 2016 рр. Всесвітня продовольча програма надала допомогу майже 1 млн. осіб в Україні [2]. Забезпечення людей продуктами харчування або ваучерами на їх придбання сприяє досягненню цілі сталого розвитку 2 – Ліквідація голоду, і впливає на досягнення й інших цілей (1 – Ліквідація бідності, 3 – Добре здоров'я та благополуччя).

Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) спрямовує свою діяльність на забезпечення максимально кращого рівня здоров'я мешканців всього світу і координує роботу організацій з охорони здоров'я різних країн. Серед напрямів діяльності організації є інфекційні та неінфекційні хвороби, покращення здоров'я протягом всього життя, заходи для попередження епідемій, надання медико-санітарних послуг для країн, що потребують, тощо. На сайті ВООЗ вже відзначено, що аспекти діяльності організації пов'язані з цілями сталого розвитку [5]. Серед цих цілей безумовно є 3 – Добре здоров'я та благополуччя, 6 – Чиста вода і санітарія. Слід зазначити, що добре здоров'я призводить і до покращення економічного благополуччя і, отже, сприяє досягненню цілі 1 – Ліквідація бідності. Оскільки ВООЗ займається ще і "соціальними, економічними і екологічними детермінантами здоров'я", то до цілей слід додати 13 – Боротьба зі зміною клімату, оскільки це також безпосередньо впливає на працездатність і самопочуття людини.

Ключовими принципами діяльності Міжнародної організації з міграції (МОМ) є максимізація можливостей і мінімізація проблем, що виникають через міграційні процеси в країні. Головні напрями діяльності МОМ в Україні – це протидія торгівлі людьми, управління міграцією та кордонами, приділення уваги зв'язку міграції та розвитку, сприяння культурному розмаїттю та інтеграції мігрантів до місцевих громад, надання медичних послуг та допомоги мігрантам, допомоги вимушеним переселенцям і громадам, які зазнали наслідків військового конфлікту [6]. Слід зазначити, що у Луганській і Донецькій областях МОМ провадить активну діяльність, спрямовану на розвиток потенціалу ВПО, а також реалізовує програми з підвищення самозайнятості ВПО та мікропідприємництва. Особи, які пройшли тренінги, мають право подати заявку на отримання гранту для фінансування бізнесу [6]. Серед інших проектів МОМ є проекти із підвищення соціальної згуртованості переміщених осіб зі Сходу України та Криму з місцевим населенням; сприяння розвитку інфраструктури у зонах, до яких перемістилися ВПО [6]. Слід зазначити, що такі соціальні проекти, по-перше, відповідають соціальній складовій концепції сталого розвитку, а, по-друге, в свою чергу, сприяють зменшенню напруги в громадах і подальшому економічному розвитку. Стосовно цілей

сталого розвитку, яким відповідають, напрями діяльності МОМ, слід відзначити такі: 8 – Достойна робота і економічне зростання, 9 – Індустріалізація, інновації та інфраструктура, 10 – Подолання нерівності, 17 – Партнерство в інтересах сталого розвитку.

Гуманітарні питання стали особливо актуальними для Луганської і Донецької областей після початку конфлікту у 2014 р., оскільки багато людей втратили роботу, перемістилися в інші міста, опинилися за межею бідності. Гуманітарну допомогу ВПО та груп населення, які особливо потребують допомоги, здійснюють багато міжнародних фондів та організацій. Серед них Офіс ООН з Координації Гуманітарних Питань (ситуацій). Гуманітарна допомога в Україні координується такими кластерами: надання притулку, захист, охорона здоров'я і забезпечення харчування, освіта, водопостачання, санітарія і гігієна, первинна реабілітація, надання засобів для існування. Слід зауважити, що цей Офіс є один з небагатьох, які діють також на непідконтрольній Українському уряду територій на Сході України [7]. Цілі сталого розвитку, які відповідають зазначеним кластерам – це:

- 1 – Ліквідація бідності;
- 2 – Ліквідація голоду;
- 3 – Добре здоров'я та благополуччя;
- 4 – Якісна освіта;
- 6 – Чиста вода і санітарія;
- 10 – Зменшення нерівності.

Робота Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН) спрямована на забезпечення захисту і допомоги біженцям у різних країнах світу. УВКБ ООН здійснює правову і соціальну допомогу, допомогу в переселенні і добровільній репатріації. Діяльність УВКБ ООН також стала особливо актуальною у зв'язку з переміщенням значної кількості населення за останні декілька років. УВКБ ООН провадило адвокацію забезпечення прав і свобод ВПО, зокрема, сприяло ухваленню Національної програми з прав людини, згідно з якою захист прав ВПЛ є пріоритетним завданням держави. Серед інших видів діяльності є гуманітарна і грошова допомога, протидія гендерному насильству, поліпшення різних аспектів соціального життя (відновлення і розвиток інфраструктурних об'єктів, у тому числі на непідконтрольних територіях, забезпечення водопостачання, ремонт електромереж, відновлення роботи шкіл, лікарень), надання притулку, правових консультацій та ін. [7]. Цілі сталого розвитку є схожими з іншими організаціями, які надають гуманітарну допомогу:

- 1 – Ліквідація бідності;
- 2 – Ліквідація голоду;
- 3 – Добре здоров'я та благополуччя;
- 4 – Якісна освіта;
- 5 – Гендерна рівність;

- 6 – Чиста вода і санітарія;
- 10 – Зменшення нерівності.

Фонд народонаселення ООН (ФН ООН) спрямовує свою діяльність у сферу репродуктивного здоров'я та планування сім'ї. Сьогодні ФН ООН в Україні приділяє увагу таким аспектам, як репродуктивне здоров'я, населення та розвиток, гендерна рівність. З початком військового конфлікту в Україні ФН ООН надає гуманітарну допомогу, ліки та медичне обладнання для забезпечення доступу жінок до медичних послуг. Крім того, спільно з Міністерством соціальної політики ФН ООН реалізує проект із задоволення потреб дівчат, жінок, вразливих категорій населення в умовах конфлікту [8]. Цілі сталого розвитку 3 – Добре здоров'я та благополуччя і 5 – Гендерна рівність безумовно окреслюють завдання ФН ООН та його вклад у сталий розвиток України.

ВИСНОВКИ

Отже, діяльність всіх агенцій ООН стосується сталого розвитку країни і всього світу. Будь-яка організація спрямовує свої кошти на досягнення тих чи інших цілей сталого розвитку. Слід ще раз зазначити, що зазначені цілі не є остаточними. Майже кожен фонд або організація здійснює інші проекти, які відповідають іншим цілям сталого розвитку. Діяльність самої ООН власне і спрямована на сприяння сталому розвитку світового співтовариства. Тому цілком очевидно, що ці агенції займаються певними питаннями або окресленими проблемами зі всіх наявних.

Список використаних джерел

1. United Nations. Official web-site [Electronic resource]. – Mode of access: <http://www.un.org/en/index.html>
2. Організація Об'єднаних Націй в Україні. Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org.ua/ua/>
3. Цілі сталого розвитку в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sdg.org.ua/ua/>
4. ПРООН в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ua.undp.org/content/ukraine/uk/home.html>
5. Информация о ВОЗ [Электронный ресурс] / Всемирная организация здравоохранения. – Режим доступу: <http://www.who.int/about/agenda/ru/>
6. Міжнародна організація з міграції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://iom.org.ua/ua/>
7. Гуманітарне реагування [Електронний ресурс] / Організація Об'єднаних Націй в Україні. – Режим доступу: <http://www.un.org.ua/ua/nasha-robota/un-resident-coordinator>
8. Фонд народонаселення ООН в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unfpa.org.ua/>